

DOPING
AUTORITEIT

De Nederlandse topsporter en het antidopingbeleid

De Nederlandse topsporter en het antidopingbeleid

Oktober 2010

Irene Eijs (Mindshare Research),
Arno Havenga (NL Sporter),
Olivier de Hon (Dopingautoriteit)

COLOFON

Dopingautoriteit
Postbus 5000
2900 EA Capelle aan den IJssel
info@dopingautoriteit.nl

Eindredactie: Olivier de Hon
Vormgeving: CVIII Ontwerpers, Capelle aan den IJssel
Drukwerk: drukkerij Romein, Etten-Leur

© 2010 Dopingautoriteit, Capelle aan den IJssel
Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Dopingautoriteit.

All rights reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a database or retrieval system, or published, in any form or in any way, electronically, mechanically, by print, photoprint, microfilm or any other means without prior written permission of de Dopingautoriteit.

English title: *The Dutch elite athlete and antidoping policies*

Stichting Anti-Doping Autoriteit Nederland
Postbus 5000
2900 EA Capelle aan den IJssel
Tel. 010 – 201 01 50
info@dopingautoriteit.nl
www.dopingautoriteit.nl

NL Sporter
Wattbaan 31-49
3439 ML Nieuwegein
Tel. 030 – 751 38 35
info@nlsporter.nl
www.nlsporter.nl

Vereniging van Contractspelers
Taurusavenue 35
2132 LS Hoofddorp
Tel. 023 – 55 46 930
info@vvc.nl
www.vvc.nl

AtletenCommissie NOC*NSF
Postbus 302
6800 AH Arnhem
Tel. 026 – 483 4402
atletencommissie@noc-nsf.nl
www.atletencommissie.com

samenvatting

AANLEIDING EN ONDERZOEKSMETHODE

Dopinggebruik vormt een grote bedreiging voor de sport. Het tast de basis van fair play aan en leidt tevens tot gezondheidsrisico's voor de sporters. Sporters hebben geen keus: ze dienen de dopingprocedures te volgen. De Dopingautoriteit peilt periodiek de meningen van de Nederlandse (top)sporters over verschillende aspecten van het dopingbeleid om zo het gevoerde beleid te kunnen evalueren, en eventueel aan te passen. In 2009/2010 is het onderzoek uitgevoerd in samenwerking met NL Sporter (de onafhankelijke belangenorganisatie voor topsporters), de Vereniging van Contractsplayers (VVCS, de belangenorganisatie voor professionele voetballers) en de AtletenCommissie van NOC*NSF. Het onderzoek is gefinancierd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Er is gebruik gemaakt van kwantitatief onderzoek via een digitale vragenlijst bij het gecertificeerde onderzoeksbureau Intomart GfK. In januari 2010 is naar 888 sporters met de A-status, B-status of High Potential status van NOC*NSF een uitnodiging gestuurd om deel te nemen aan het onderzoek. Hiernaast is aan 453 profvoetballers, allen leden van de VVCS, een enquête gestuurd. Van de statushouders heeft 38% aan het onderzoek meegedaan; een representatieve steekproef. De respons onder de voetballers bedroeg 21% en is indicatief voor deze groep sporters.

WHEREABOUTS, CONTROLES EN DISPENSATIES

Eén van de meest recente wijzigingen in het dopingreglement, het invoeren van de whereaboutsregeling, is ook het meest controversieel. Minder dan 20% van de statushouders vindt de regeling noodzakelijk voor de eigen sport, terwijl 61% zelf ervaring heeft met de verplichting. Van die laatste groep ondervindt 38% regelmatig of vaak problemen bij het invullen van hun whereaboutsgegevens; voor jongere sporters en vrouwen ligt dat percentage wat lager. De twee belangrijkste antidoping organisaties waar whereabouts worden geregistreerd, ontvangen ongeveer dezelfde klachten, maar bij het ADAMS-systeem van het WADA zijn wat vaker technische problemen en vaker klachten over de software dan bij 'Sportergegevens' van de Doping-

autoriteit. Sporters ervaren een grote impact van de whereaboutsregeling op hun leven. De software is in hun ogen onnodig bewerkelijk en het kost veel tijd om de whereabouts in te vullen en bij te houden. Het feit dat een sporter niet makkelijk met zekerheid kan aangeven waar hij op een bepaald moment in de toekomst precies is, in combinatie met het feit dat administratief falen tot 'missed tests' en uiteindelijk tot een schorsing kan leiden, leidt tot onzekerheid. Deze onzekerheid wordt gevoed door angst om niet gevonden te worden door de controleur. Van de sporters met een whereaboutsverplichting vindt dan ook 47% dat de invloed van de dopingregels op het privéleven te groot is. Onder hen die hier zelf geen ervaring mee hebben, is dit percentage veel lager: 19%. Het lijkt er dus sterk op dat irritatie over de whereaboutsregeling in de praktijk het draagvlak fors verlaagt.

Het ondergaan van dopingcontroles wordt beter gesteund. Hier komen minder vaak problemen voor en ruim de helft van de statushouders vindt het belangrijk dat er veel controles buiten wedstrijdverband worden gehouden om dopinggebruik te ontmoedigen. Van deze sporters heeft 79% in het afgelopen jaar zelf een controle ondergaan; bij de vorige enquête was dit nog 57%. Voetballers worden relatief gezien nog zeer weinig gecontroleerd (32% heeft controle-ervaring in het afgelopen jaar). Een op de twintig topsporters die wel eens een dopingcontrole heeft ondergaan, heeft inmiddels een of meer geregistreerde 'missed tests' gehad. Oorzaak was vaak het verkeerd invullen van whereabouts, of last-minute wijzigingen door file, veranderende weersomstandigheden, of andere onvoorziene omstandigheden. Zorgelijker is dat in twee gevallen een 'missed test' is ontstaan doordat de controleur de sporter niet op de aangegeven plek kon vinden terwijl deze wel aanwezig was.

Sporters zijn goed op de hoogte van de mogelijkheid om voor therapeutisch gebruik van verboden middelen dispensatie aan te vragen. De kennis van en ervaring met de regeling onder voetballers is wat geringer. Ongeveer 20% van de sporters die ervaring heeft met aanvragen is tegen een of ander probleem aangelopen, zoals het terugkrijgen van een (onvolledige) aanvraag of onduidelijkheden over de duur en/of regio van geldigheid van de verkregen dispensatie.

summary

BACKGROUND AND RESEARCH METHODS

Doping use is a real threat to sports. It undermines the spirit of fair play and poses health risks to the athletes. Athletes have no choice but to follow existing doping procedures. The Anti-Doping Authority the Netherlands ('Dopingautoriteit') periodically assesses the opinions of Dutch (elite) athletes on several aspects of doping policies in order to evaluate these policies, and possibly to adjust them. In 2009/2010 this study was performed in cooperation with NL Sporter (the Dutch independent interest group for elite athletes), the 'Vereniging van Contractspelers' (VVCS, the Dutch representative organisation for professional football/soccer players), and the Athlete Committee of the National Olympic Committee NOC*NSF. The study was financed by the Ministry of Health, Welfare, and Sports.

In cooperation with certified research company Intomart GfK a digital questionnaire was sent to 888 elite athletes with an official 'elite status', as determined by NOC*NSF. In addition, 453 professional football/soccer players (all members of the VVCS) were approached via email. A representative group of 38% of all 'status athletes' responded. The response amongst football players was 21% and can be considered to be indicative of this particular group of athletes. The study was performed in the first few months of 2010.

WHEREABOUTS, DOPING CONTROLS EN THERAPEUTIC USE EXEMPTIONS (TUES)

One of the most recent changes in the doping regulations, the introduction of a whereabouts administration, is the most controversial antidoping rule. Less than 20% of all status athletes think this rule is necessary for their own sport, with 61% having experience in fulfilling this requirement. A group of 38% of these athletes regularly experiences problems in filing whereabouts information. This percentage is somewhat lower in younger athletes and in females. The two most important antidoping organisations that collect whereabouts information from Dutch athletes receive similar complaints, but WADA's 'ADAMS system' experiences technical and software related problems more often than Dopingautoriteit's 'Sportergegevens'.

Athletes perceive whereabouts regulations as a major impact on their personal lives. The software used to collect whereabouts information is considered unnecessary laborious and filing whereabouts information, and keeping them updated, costs a lot of time. The combination of not knowing where one will be at a certain point of time in the future, and the knowledge that administrative mistakes may lead to 'missed tests' and possible sanctions leads to a high level of uncertainty. This uncertainty is increased by the fear that a doping control officer might not be able to find an athlete, even when the athlete is present at the specified location. This leads to the situation that of all athletes that have to fulfil whereabouts requirements, 47% feels that the influence of doping regulations on their personal lives is too big. Amongst those athletes who do not have this requirement, this percentage is much lower: 19%. There are strong clues that irritation about the whereabouts requirements seriously lowers the support of antidoping regulations in general.

Submitting to the practice of doping controls receives far more support. Problems are encountered less frequently and more than half of the 'status athletes' find it important that out of competition controls are performed to discourage doping use. 79% Of these athletes have been tested themselves in the previous year; in the last survey (in 2003) this was 57%. Football/soccer players are tested less frequently (32% has been tested in the previous year). One in every twenty athletes (of those who have been tested) has one or more registered 'missed tests' in its name. These were most often caused by filing the wrong whereabouts information, or sudden changes in schedule due to traffic jams, changed weather, or other unforeseen circumstances. It is of more concern that two cases of registered 'missed tests' have been caused by the inability to find the particular athlete, who actually was present at the filed location.

Athletes are well-informed on the possibility to ask for a therapeutic exemption to use prohibited substances or methods (TUE procedure). Knowledge about, and experiences with, this procedure is somewhat scarcer amongst football/soccer players. Approximately 20% of all athletes with TUE-experience has encountered a problem of some sort, like the return of an (incomplete) request or a lack of clarity related to the duration and/or region of validity of the acquired exemption.

ATTITUDES, POLICY, AND KNOWLEDGE

The attitude of Dutch athletes towards doping in general is very dismissive. No less than 91% would feel guilty if doping would be used and 95% states that they only want to win if this can be achieved on their own strength. Athletes prefer that antidoping efforts are predominantly focussed on internationally harmonised policies, increased education in general, and especially targeted at coaches and support personnel. Relatively speaking, older athletes expect more often that tougher sanctions and the availability of alternative methods to improve performance (better training facilities, better nutrition, innovations) will be efficient deterrents of doping use. When compared to other athletes, football/soccer players favour more out of competition controls.

Knowledge on the Prohibited List is reasonable; on the procedures surrounding doping controls it is even better. In the past seven years, knowledge on doping related issues has improved.

EDUCATION

Of all educational materials that are offered by 'Dopingautoriteit', the fan booklet and the website are best known, and are used most often. Status athletes seek doping related information at the Dopingautoriteit, or consult a specialised sports physician. Football/soccer players seek this sort of information in their direct (club) environment; they have not yet found the way to Dopingautoriteit. Over the last decade, the general practitioners are increasingly less often consulted on doping matters. Consultation of specialised physicians, internet, and NOC*NSF is on the rise.

Existing educational materials receive great satisfaction. One noticeable result is that satisfaction about educational meetings has dropped somewhat over the last seven years (from 95% to 84%). These meetings could be personalised and targeted at specific questions and requests of the athletes that are present. An email service ranked highest for athletes when asked in what way they would like to receive future updates on doping related issues.

The '100% Dope Free' campaign', started in 2007 at the initiative of the Athlete Committee of NOC*NSF and Dopingautoriteit, is not yet known amongst all elite athletes. About two thirds of all status athletes are familiar with the campaign; for football/soccer players this percentage is just 8%. The different aspects of the campaign are judged in a positive manner by 50-66% of all athletes.

Based on the results, a number of actionable recommendations have been made. These are listed in the last paragraph of this report (page 23).

1 Inleiding

Dopinggebruik vormt een grote bedreiging voor de sport. Het tast de basis van fair play aan en leidt tevens tot gezondheidsrisico's voor de sporters. De sporters dienen zich te onderwerpen aan dopingprocedures en doen dit uit het fair play principe. Er bestaat echter ook weerstand tegen de uitvoering van het (anti)dopingbeleid, mede vanwege de belasting die de procedures met zich meebrengen en soms door nog beperkte kennis over het onderwerp.

In 1993, 1997 en 2002/2003 heeft de Dopingautoriteit sporters geënquêteerd om het in Nederland gevoerde beleid, zowel op het gebied van controles als op het gebied van voorlichting, te kunnen evalueren. Met behulp van vragenlijsten werd de kennis over dopinggerelateerde zaken als de houding ten opzichte van doping bij sporters in kaart gebracht.

In 2009/2010 is opnieuw een onderzoek gedaan, dit keer in samenwerking met NL Sporter (de onafhankelijke belangenorganisatie voor topsporters), de Vereniging van Contractspelers (VVCS, de belangenorganisatie voor profvoetballers) en de AtletenCommissie van NOC*NSF. Het onderzoek is gefinancierd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Aangezien het dopingreglement recentelijk is aangescherpt met onder andere de whereaboutsregeling, is bij dit onderzoek met name dieper ingegaan op de ervaringen van sporters bij het aanleveren van hun whereaboutsgegevens. Hiernaast kwamen de procedures rondom dopingcontroles en dispensatieaanvragen aan bod, en werd de houding ten opzichte van en kennis over doping gepeild. Tenslotte zijn de verschillende voorlichtingsactiviteiten geëvalueerd. Topsporters, ervaringsdeskundigen bij uitstek, kregen daarbij ook de

gelegenheid om suggesties te doen om de uitvoering van dopingcontroles en dopingprocedures te verbeteren of minder belastend te maken.

In dit rapport zijn de doelstellingen, de opzet en de resultaten van het onderzoek 2009/2010 weergegeven. Daar waar mogelijk worden ook vergelijkingen getrokken met de eerder gehouden enquêtes (uit 1993, 1997 en 2003) om de ontwikkelingen door de tijd te schetsen. Dit is interessant omdat gedurende die periode het dopingbeleid is geïntensiveerd. Er is ook meer aandacht gekomen voor het onderwerp onder sporters, opiniemakers en juristen, vooral aangaande de whereabouts-eisen en de impact die dopingregels hebben op het persoonlijk leven van de sporters.

In dit onderzoek zijn voor het eerst ook profvoetballers ondervraagd, en apart geanalyseerd. De groep 'overige sporters' (niet-voetballers) in dit onderzoek is representatief voor de Nederlandse Topsport Statushouder (A,B of 'High Potential'=HP) en daarmee vergelijkbaar met de groep die in de vorige jaren is ondervraagd.

Het rapport begint met de doelstellingen, en de beschrijving van de methode en respons alvorens in te gaan op de resultaten. De resultaten zijn opgedeeld per onderwerp, en aan het eind van elk onderwerp staan de conclusies samengevat in een kader. Helemaal aan het eind staan de aanbevelingen opgesomd die voortvloeien uit de bevindingen van dit rapport en de vergelijkingen door de tijd.

Noot: Om de leesbaarheid van het rapport te verhogen, is er voor gekozen om alleen de mannelijke vorm van persoonlijke voornaamwoorden te gebruiken maar uiteraard wordt met 'hij' en 'zijn' ook uitdrukkelijk 'zij' en 'haar' bedoeld, tenzij anders aangegeven.

2 | doelstellingen & doelgroep

De doelstellingen van dit onderzoek zijn:

1. Een helder beeld creëren van de effectiviteit en beleving van dopingbeleid en dopingprocedures binnen de totale topsportsector, inclusief de voetbaltak;
2. het beleid van de Dopingautoriteit evalueren; en
3. tot concrete aanbevelingen komen die de doping-opsporingsmethode en informatievoorziening over doping effectiever maken en/of nodeloze belasting van de sporter kunnen voorkomen.

ONDERZOEKSDOELGROEP

De onderzoeksdoelgroep bestond uit topsporters in Nederland van 16 jaar en ouder.

Net als bij eerdere dopingonderzoeken zijn hiertoe de topsportstatushouders van NOC*NSF benaderd. Dit zijn sporters die op internationaal topniveau acteren in een erkend topsportonderdeel. In januari 2010 is naar n=888 sporters met de A-status, B-status of High Potential status een uitnodiging gestuurd om deel te nemen aan

het onderzoek. Dit waren alle sporters die in de periode augustus 2008 (einde van de Olympische Zomerspelen in Peking) tot december 2009 zo'n status hebben gehad. De gegevensverzameling liep tot en met april 2010.

Profvoetballers hebben traditiegetrouw geen topsportstatus van NOC*NSF, maar zijn uiteraard wel sporters die uitkomen op het hoogste niveau binnen hun sport. Het is altijd als een gemis ervaren dat deze groep niet meegenomen kon worden in een topsportenquête over doping. Door medewerking van de WVCS was dat dit keer wel mogelijk. Er is aan n=453 leden van de WVCS een enquête gestuurd. Dit zijn allen profvoetballers of ex-profvoetballers in de leeftijd tot 45 jaar, die op enig moment in hun carrière in Nederland professioneel voetbal hebben gespeeld. Het is niet bekend of deze groep representatief is voor alle profvoetballers in Nederland, maar de resultaten geven in elk geval een aardige eerste indicatie van de stand van zaken in die specifieke groep.

3 | methodes

3.1 ONDERZOEKSOPZET

Er is gebruik gemaakt van kwantitatief onderzoek via een digitale vragenlijst bij het gecertificeerde onderzoeksbureau Intomart GfK (met goede beveiliging van de data en digitale vragenlijst). Het gebruik van een digitale vragenlijst heeft twee voordelen: 1) sporters zijn via internet goed te bereiken, ook al zijn ze voor trainingen en wedstrijden in het buitenland; en 2) een digitale vragenlijst werkt met een automatische routing. Dat wil zeggen dat iedere sporter alleen de relevante vragen krijgt te zien (bijvoorbeeld: alleen die sporters ontvangen vragen over dopingcontroles die eerder in de lijst hebben aangegeven dat ze zelf minimaal één controle hebben meegemaakt).

Om de gegevens van de sporters te beschermen zijn de uitnodigingsmails voor het onderzoek (met anonieme inlogcodes) door de adresbeheerders van WVCS en NOC*NSF zelf aan de sporters verstuurd. Het is voor de kwaliteit van de uitkomsten en aanbevelingen belangrijk dat de sporters zich anoniem over hun eigen ervaringen konden uitspreken binnen het onderzoek. Er bestaat bij een aantal sporters nou eenmaal angst voor een stempel 'verdacht' of voor extra strenge controle(ur)s; een niet-anoniem onderzoek zou tot een deelname drempel kunnen leiden en daarmee tot niet-representatieve resultaten.

De sporters kwamen via een link en een password die in de uitnodigingsmail stonden, in de beschermde digitale onderzoeksomgeving van Intomart GfK. De link kon maar voor één vragenlijst gebruikt worden. Wanneer een sporter aan de vragenlijst begon maar niet in staat was deze in één keer af te maken, dan kon hij later opnieuw in de vragenlijst komen met het password. Het onderzoek ging dan verder op de plek waar deze eerder gestopt was. Deze mogelijkheid was duidelijk in de uitnodiging weergegeven. Dit werkt drempelverlagend voor de deelname.

3.2 VRAGENLIJST

De volgende onderwerpen kwamen in de vragenlijst aan bod:

- Achtergrondgegevens (geslacht, leeftijdscategorie, sportcategorie, aantal jaren topsporter)
- Aantal controles binnen en buiten wedstrijdverband (afgelopen 12 maanden en hele leven)
- Ervaringen met whereaboutsadministratie
- Ervaringen met dopingcontroles
- Ervaringen met dispensatie-aanvragen
- Algemene houding t.a.v. doping
- Stellingen over dopingregelgeving en dopinggebruik
- Kennisvragen dopinglijst en de controleprocedure
- Belang dat wordt gehecht aan verschillende anti-doping maatregelen
- Evaluatievragen voorlichtingprogramma Dopingautoriteit

De lijst bestond deels uit vragen die de Dopingautoriteit al in eerdere onderzoeken gebruikt heeft, deels uit nieuwe vragen die tot stand zijn gekomen op basis van input vanuit NL Sporter.

De vragenlijst is door een 5-tal gestopte en actieve topsporters (leden van NL Sporter) getest op begrijpelijkheid en invulgemak. Op basis daarvan is de vraagstelling geoptimaliseerd. Voor de complete vragenlijst in gedrukte vorm: zie bijlage.

3.3 DATAVERWERKING EN STATISTIEK

Daar waar relevant en significant zijn verschillen tussen groepen sporters weergegeven. Indelingen zijn gemaakt op basis van geslacht, leeftijdscategorie, jaren topsportervaring, soort sport, ervaring met dopingcontroles, whereaboutsverplichting of persoonlijke norm ten aanzien van dopinggebruik. Het significantieniveau is gekozen op 0,05.

4 | resultaten

4.1 RESPONS

Van de NOC*NSF sporters hebben 339 topsporters de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 38%, welke op exact hetzelfde niveau ligt als bij het vorige onderzoek in 2003. De responsgroep is representatief voor de totale groep statushouders, zowel qua geslacht, leeftijd, soort sport, als soort status. Er heeft daarom geen weging plaatsgevonden van de resultaten.

Van de profvoetballers bedroeg de respons 95 vragenlijsten, oftewel 21%. Actieve voetballers en 24-30-jarigen waren hierin overgerepresenteerd, maar omdat de exacte achtergrondgegevens van alle Nederlandse profvoetballers niet bekend waren (zie hoofdstuk 2), worden deze resultaten als indicatief gezien. Ook hier heeft dus geen weging van de resultaten plaats gevonden.

Om de leesbaarheid van het rapport te vergroten, worden de resultaten gepresenteerd voor twee groepen: niet-voetballers versus voetballers, waarbij de eerste groep verwijst naar de representatieve groep statushouders in Olympische en niet-Olympische sporten.

4.2 WHEREABOUTS

Sporters in de testingpool moeten 365 dagen per jaar aangeven waar ze die dag voor een aaneengesloten periode van ten minste zestig minuten bereikbaar en beschikbaar zullen zijn voor dopingcontroles. Dit is het zogenoemde 'one-hour-time-slot' en wordt opgegeven via een 'whereaboutsadministratie'. Verblijft de sporter niet op de plek die hij had doorgegeven, en komt er een dopingcontroleur,

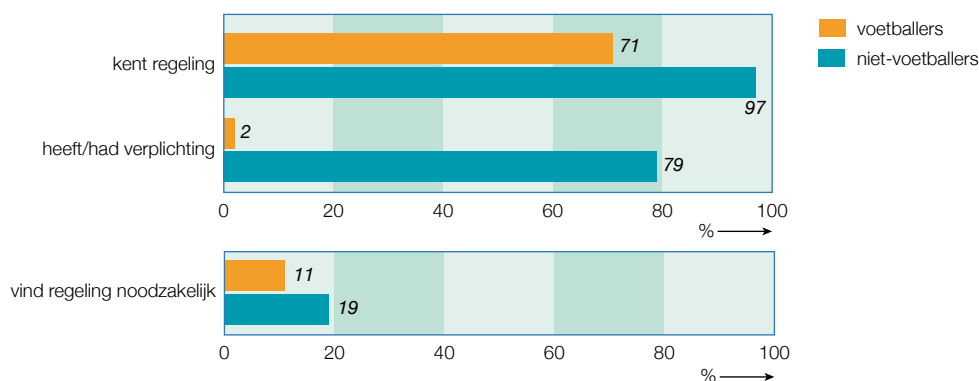
dan wordt dit aangemerkt als een 'missed test'. Wanneer een sporter drie 'missed tests' heeft in een periode van 18 maanden hangt hem een straf van tussen de één en twee jaar schorsing boven het hoofd. Ook buiten het one-hour-time-slot moeten sporters aangeven waar zij verblijven maar controle buiten het time slot kan geen 'missed test' opleveren. Verkeerd ingevulde 'whereabouts' kunnen ook sancties opleveren ('filing failures').

Er wordt steeds meer aandacht gegeven aan dit onderwerp door sporters, opiniemakers en juristen, vanwege de impact die de whereaboutsregeling (en andere dopingregels) hebben op het persoonlijk leven van de sporters. Mede daardoor is 97% van de ondervraagde niet-voetballers op de hoogte van de whereaboutsregeling, terwijl maar 61% daadwerkelijk verplicht is om deze gegevens aan te leveren aan een antidoping organisatie. Onder voetballers zijn deze cijfers nog extremer: 71% kent de regeling maar slechts 2% heeft ermee te maken (gehad).

Het invullen van de whereabouts (95% van de sporters doet dit zelf), en het dagelijks controleren of deze gegevens nog kloppen, grijpt uiteraard in op het privéleven van de sporters. De draagkracht voor de whereaboutsregeling is dan ook laag: van de groep die op de hoogte is van de regeling vindt minder dan 20% deze regeling als noodzakelijk binnen hun eigen sport (zie figuur 1).

Momenteel zijn er twee grote whereaboutsadministraties in omloop: ADAMS, ontwikkeld door het Wereld-Anti-Doping Agentschap, en Sportergegevens, ontwikkeld door de Dopingautoriteit toen ADAMS nog niet beschikbaar was. 70% Van de whereaboutsplichtigen levert de gegevens

Figuur 1. Kennis, ervaring en meningen over de noodzakelijkheid van de whereaboutsregeling (voor het bovenste gedeelte van de figuur is de basis n=104 voetballers en n=330 niet-voetballers; voor het onderste deel is de basis 'sporters die de regeling kennen', te weten n=74 en n=320).

aan bij de Dopingautoriteit en een additionele 8% levert de gegevens in beide systemen aan. Dit laatste is in sommige gevallen noodzakelijk omdat de twee systemen niet met elkaar kunnen communiceren en door juridische redenen (privacywetgeving) is het voor landen uit de Europese Unie op dit moment niet toegestaan om de ADAMS-administratie te vullen of in te kijken.

Uit het onderzoek komt verder naar voren dat 38% van de sporters met een whereabouts verplichting daar regelmatig of vaak problemen mee heeft; voor jongere sporters en vrouwen ligt dat percentage wat lager. Slechts 4% heeft nooit problemen gehad (zie figuur 2).

De klachten gaan niet alleen over de intrinsieke gevolgen van de whereaboutsregeling (inbreuk op privacy, het feit dat de verplichtingen te omvangrijk zijn en het veel gedoe is om de gegevens bij te houden omdat de info niet altijd tijdig voorhanden is). Het leeuwendeel van de klachten gaat juist over de gebruikersvriendelijkheid van de software en het feit dat het lang niet altijd mogelijk is om de website te bereiken om (last minute) gegevens te wijzigen (problemen met techniek of internetverbinding). Dat kost veel onnodige tijd en geeft onnodige ongerustheid. Het feit dat Nederlandse controleurs niet in het internationale ADAMS-systeem kunnen kijken en

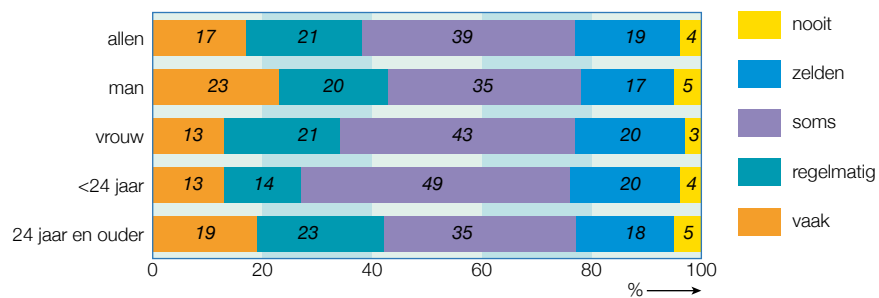
‘Ik heb afgelopen december handmatig elke dag van dit kwartaal moeten invoeren omdat de kopieerknop niet werkte.’

dus alsnog op andere momenten op bezoek komen draagt bij aan het gevoel van onnodige belasting. Uit de open antwoorden blijkt ook dat de regeling zorgt voor angst om niet gevonden te worden door de controleur, ook al is men op de aangegeven plek.

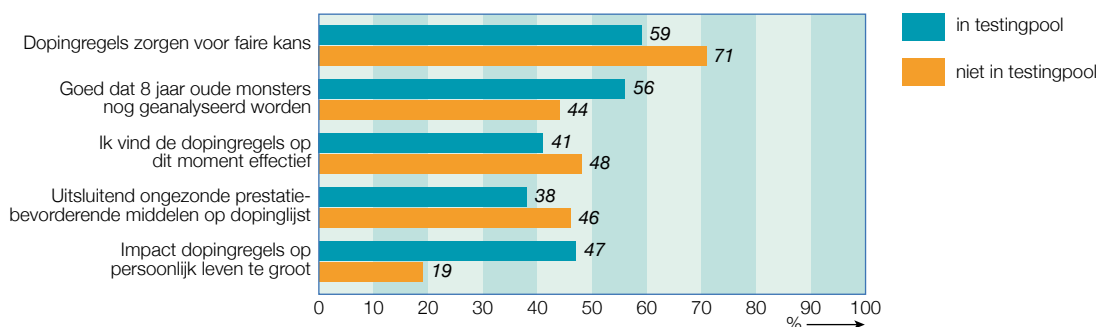
De twee belangrijkste antidoping organisaties waar whereabouts worden geregistreerd ontvangen ongeveer dezelfde klachten, maar bij het ADAMS-systeem zijn wat vaker technische problemen en vaker klachten over de software dan bij ‘Sportergegevens’ van de Dopingautoriteit.

Sporters met de whereaboutsverplichting (die in de testingpool zitten) zijn cynischer over de effectiviteit en fairness van dopingregels dan de sporters buiten de testingpool. Dit kan komen door de toegenomen belasting die sporters in de testingpool ervaren of door het feit dat dit traditioneel gezien de wat meer dopinggevoelige sporters zijn. Van de sporters in de testingpool vindt 47%

Figuur 2. Frequentie van ervaren problemen met de whereaboutsregeling (basis: n=259 niet-voetballers met ervaring met de whereaboutsverplichting).

Figuur 3. Antwoorden op stellingen over dopingonderwerpen, onderverdeeld naar sporters die op het moment van de enquête wel of niet in de testingpool zaten. Gepresenteerd wordt het cumulatieve percentage van de antwoordcategorieën ‘helemaal mee eens’ en ‘mee eens’ (basis: niet-voetballers, n=189 in de testingpool en n=141 niet in de testingpool).

zelfs dat de invloed van de dopingregels op het privéleven te groot is. Onder hen die zelf geen ervaring hebben met de whereaboutsverplichting is dit percentage veel lager: 19% (zie figuur 3). Het lijkt er dus sterk op dat irritatie over de whereaboutsregeling in de praktijk het draagvlak fors verlaagt.

CONCLUSIES WHEREABOUTS

Topsporters zijn goed bekend met het bestaan van de whereaboutsregeling: 97% is op de hoogte (71% van de voetballers), terwijl een beduidend lager percentage daadwerkelijk verplicht is om whereabouts aan te leveren aan een antidoping organisatie.

De whereaboutsregeling wordt problematisch gevonden en door maar weinig sporters noodzakelijk geacht in de strijd tegen doping. Dit heeft deels te maken met de impact van de regeling die ervaren wordt op het dagelijks leven. Slechts 4% van de sporters die het aangaat heeft er nooit problemen mee (gehad), maar liefst 38% heeft er regelmatig of vaak problemen mee.

Het kost onnodig veel tijd en ergernis om de whereabouts in te vullen en up-to-date te houden, mede door haperende software en techniek. Verder voelt een aantal sporters zich onvrij om iets te kunnen ondernemen uit angst gemist te worden door de controleur, wordt de regeling ervaren als een inbreuk op de privacy en geeft het feit dat Nederlandse controleurs niet in het internationale systeem kunnen kijken ook nog een gevoel dat alle moeite voor niets is.

Sporters in de testingpool zijn cynischer over de effectiviteit en fairness van dopingregels dan de sporters buiten de testingpool. Dit kan verklaard worden door de toegenomen belasting die sporters in de testingpool ervaren (zij zijn immers de sporters die whereaboutsplichtig zijn).

Deze resultaten onderschrijven hetgeen eerder in Noorwegen is gevonden door Hanstad, Skille en Thurston (2009), gepubliceerd als 'Elite Athletes' Perspective on Providing Whereabouts information: A survey of Athletes in the Norwegian Registered Testing Pool (Sport & Society 1:30-46).

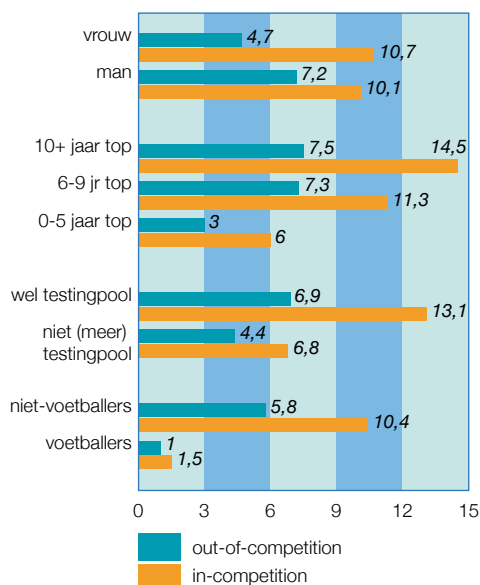
4.3 DOPINGCONTROLES

In het jaar voorafgaande aan de enquête heeft 79% van de niet-voetballers minimaal één dopingcontrole ondergaan. Dit percentage is hoger dan tijdens de vorige enquête (57%). 62% is minimaal eenmaal binnen wedstrijdverband ('in-competition') gecontroleerd en 61% buiten wedstrijdverband ('out-of-competition'). Onder voetballers liggen deze percentages aanzienlijk lager; respectievelijk 32% (minimaal één controle in het afgelopen jaar), 31% (binnen wedstrijdverband) en 6% (buiten wedstrijdverband).

Gemiddeld hebben niet-voetballers in hun carrière 10 in-competition dopingcontroles ondergaan, waarbij dertien sporters (4% van het totaal) aangeven meer dan 50 controles te hebben ondergaan. Het gemiddeld aantal controles verschilt niet tussen mannen en vrouwen, maar het aantal out-of-competition controles is opvallend genoeg lager bij vrouwen (gemiddeld 4,7) dan bij mannen (7,2; zie figuur 4). Vrouwen zitten niet minder vaak in de testingpool en maken gemiddeld slechts een jaar korter deel uit van de top vergeleken met mannen. Dat kan het verschil niet veroorzaken. Verklaring voor het gevonden verschil ligt in het feit dat out-of-competition controles vaker plaatsvinden bij de 'risicovolle sporten' (sporten met een verhoogd risico op dopinggebruik) en deze worden vaker door mannen beoefend.

Het aantal in-competition controles neemt gestaag toe met het aantal jaren dat topsport wordt bedreven, er is echter nauwelijks verschil in het aantal out-of-

Figuur 4. Gemiddeld aantal dopingcontroles gedurende de hele sportcarrière (basis: n=330 niet-voetballers, met uitzondering van de laatste balken: n=104 voetballers).

‘De controleur in kwestie vertelde uitgebreid over het vakantietripje dat hij doordat hij moest controleren kon maken met zijn vrouw, die tevens ook aanwezig was bij de controle.’

competition controles tussen de groep die 6-9 jaar in de top zit en de groep die 10 of meer jaar in de top zit. Out-of-competition controles zijn nog wat minder lang in zwang dan de controles tijdens grote toernooien.

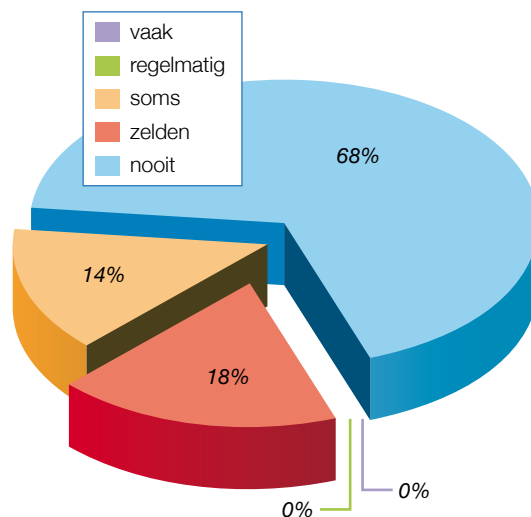
Voetballers worden relatief gezien nog zeer weinig gecontroleerd: zij hebben in hun carrière gemiddeld 1,5 in-competition controle gehad en 1 out-of-competition controle.

Eén op de twintig topsporters die wel eens een dopingcontrole heeft ondergaan, heeft inmiddels een of meer geregistreerde ‘missed tests’ gehad (15 van de onder-vraagde sporters, oftewel 3% van het totaal). Dit waren allemaal out-of-competition controles. Oorzaak was vaak het verkeerd invullen van whereabouts, en last minute wijzigingen door file/ weer etc. Zorgelijker is dat twee keer een ‘missed test’ is ontstaan doordat de controleur

Door een probleem met automatische routing van de vragenlijst was deze vraag in eerste instantie overgeslagen. De respondenten uit het NOC*NSF bestand die al een vragenlijst hadden ingevuld, hebben een aanvullend verzoek gekregen deze vraag alsnog te beantwoorden (welke vraag was niet vooraf bij de sporter bekend). 78 Sporters hebben daarop gereageerd. De samenstelling van die groep is een goede doorsnee van de totale groep van NOC*NSF respondenten die weleens een dopingcontrole hebben ondergaan (zie tabel). Echter, door de kleinere steekproef zijn de resultaten met betrekking tot problemen met dopingcontroles indicatief, en bestaat de kans dat we een aantal specifieke problemen die zich voor hebben gedaan hebben gemist.

kenmerk	extra vraag beantwoord	totaal N*N sporters die dopingcontroles hebben ondergaan
man	48%	45%
vrouw	53%	55%
18-23	28%	34%
24-30	50%	45%
31+	22%	20%

Figuur 5. Frequentie van ervaren problemen bij dopingcontroles (basis: n=78, representatief voor alle niet-voetballers die minimaal één controle hebben ondergaan).

de sporter niet op de aangegeven plek kon vinden terwijl deze wel aanwezig was. Dopingcontroleurs mogen niet bellen of zich op andere wijze kenbaar maken, en bij een onoverzichtelijk terrein (bv een skipiste) of niet vrij toegankelijk terrein (bv een campus) kan dat tot problemen leiden.

De groep die specifiek over problemen bij dopingcontroles ondervraagd is, is kleiner maar wel representatief qua samenstelling.

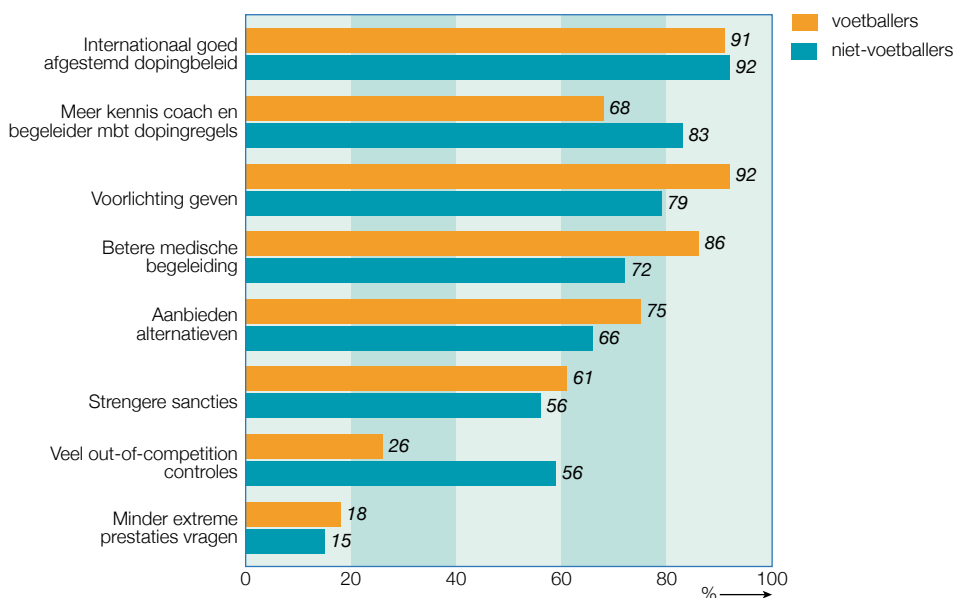
Er zijn in vergelijking met de whereabouts veel minder problemen met de dopingcontroles zelf. Twee derde van de sporters die minimaal een controle hebben ondergaan, hebben daar nooit een probleem bij ondervonden (zie figuur 5).

De genoemde problemen spitsen zich vooral toe op de inbreuk op het persoonlijk leven door out-of-competition controles die thuis plaatsvinden, procedurefouten bij de controles zelf en indiscrete/ onverstanebare/ niet identificeerbare controleurs en chaperonnes. Er zijn relatief wat vaker problemen onder individuele sporters en krachtsporters.

Hoewel sporters dus regelmatig geconfronteerd worden met dopingcontroles, maakt men er niet vaak een probleem van. De inbreuk van controles thuis wordt

‘Er waren een keer veel te weinig chaperonnes. Toen mochten we allemaal apart naar het toilet, er keek niemand.’

Figuur 6. Gepercipieerd belang van verschillende onderdelen van het antidopingbeleid. Gepresenteerd wordt het cumulatieve percentage van de antwoordcategorieën 'zeer belangrijk' en 'belangrijk' (basis: n=104 voetballers en n=330 niet-voetballers).

(te) groot gevonden, maar verder is er vooral commentaar op procedurefouten en niet op het principe. Ruim de helft van de sporters vindt het zelfs belangrijk dat er veel out-of-competition controles worden gehouden om dopinggebruik te ontmoedigen. Interessant is dat onder voetballers (veel minder vaak geconfronteerd met controles) slechts een kwart het belangrijk vindt dat er veel out-of-competition controles worden gehouden. Die zien vooral veel heil in voorlichting, begeleiding en het aanbieden van alternatieven voor doping daar waar het het ontmoedigen van dopinggebruik betreft (zie figuur 6). De niet-voetballers vinden die maatregelen ook wel belangrijk, maar hebben intussen ervaren dat de stok achter de deur van tussentijdse onaangekondigde controles wel nodig is om het dopingprobleem (internationaal) aan te pakken.

‘De dop van de (1e) fles was in de prullenmand beland. Deze werd er uitgevist nadat ik de 2e fles (na een uur tijd) voldoende had gevuld. Met mijn commentaar werd weinig gedaan. Ik heb het op het formulier vermeld!’

CONCLUSIES DOPING-CONTROLES

Gemiddeld hebben de ondervraagde niet-voetballers in hun carrière 10 in-competition dopingcontroles gehad, en bijna 6 out-of-competition controles. Voetballers worden relatief gezien nog zeer weinig gecontroleerd.

Eén op de twintig van de ondervraagde topsporters die wel eens een dopingcontrole heeft ondergaan, heeft inmiddels een of meer missed tests gehad. Oorzaak was vaak het verkeerd invullen van whereabouts, en last minute wijzigingen door file/ weer etc. Zorgelijker is dat twee keer een missed test is ontstaan doordat de controleur de sporter niet op de aangegeven plek kon vinden.

Hoewel sporters dus regelmatig geconfronteerd worden met dopingcontroles, maakt men er niet vaak een probleem van. De inbreuk van controles thuis wordt (te) groot gevonden, maar verder is er vooral commentaar op procedurefouten en niet op het principe. Ruim de helft van de sporters vindt het zelfs belangrijk dat er meer out-of-competition controles worden gehouden om dopinggebruik te ontmoedigen

4.4 DISPENSATIEREGELING

‘Beoordelingscommissie moet duidelijker zijn. Dispensatieverzoek moet sneller worden afgehandeld’

Het is mogelijk om dispensatie aan te vragen voor medicijngebruik of voor het gebruik van een geneeskundige methode als de betreffende stof(fen) of methode op de dopinglijst staat (staan). Internationaal wordt dit een Therapeutic Use Exemption (TUE) genoemd; in Nederland spreken we van een Geneesmiddelen Dispensatie Sporter (GDS).

Sporters zijn over het algemeen goed op de hoogte van de mogelijkheid om voor therapeutisch gebruik van verboden middelen dispensatie aan te vragen (93%); de kennis van en ervaring met de regeling onder voetballers is wat geringer.

Een derde van de groep die op de hoogte is van de regeling heeft ook zelf ervaring met de aanvraagprocedure. Die gaat niet altijd even soepel: zo'n 20% van de sporters die ervaring heeft met aanvragen is tegen een of ander probleem aangelopen. Die problemen zijn zeer divers.

‘In de toekomst een nationale dispensatie gelijkstellen aan een internationale dispensatie’

CONCLUSIES DISPENSATIE-AANVRAGEN

Sporters zijn over het algemeen goed op de hoogte van de mogelijkheid om voor therapeutisch gebruik van verboden middelen dispensatie aan te vragen (93%); de kennis van en ervaring met de regeling onder voetballers is wat geringer.

Een derde van de groep die op de hoogte is van de regeling heeft ook zelf ervaring met de aanvraagprocedure. Die gaat niet altijd even soepel: zo'n 20% van de sporters die ervaring heeft met aanvragen is tegen een of ander probleem aangelopen.

‘Duidelijkheid over wanneer aanvraag verlengd moet worden (evt. melding dat aanvraag binnenkort verloopt).’

4.5 HOUDING

In algemene zin wijzen de Nederlandse sporters dopinggebruik af. Liefst 91% zou zich schuldig voelen als hij doping zou gebruiken en 87% vindt dat het gebruik van doping ontmoedigd moet worden. 95% wil alleen winnen als het op eigen kracht kan (zie figuur 7).

Deze resultaten zijn vergelijkbaar met de meningen van de topsporters tijdens de vorige enquête, in 2003. De algemene gedragsdeterminant ‘persoonlijke norm’ scoort in deze enquête zelfs nog iets lager (en dus sterker tegen doping) dan in 2003 (zie tabel 1). Dit verschil is niet significant.

Tabel 1. Persoonlijke norm-score bij de laatste twee topsporters-enquêtes. Persoonlijke norm is een determinant, ontwikkeld in 2003, die aangeeft hoe liberaal een sporter denkt over doping. De score is gebaseerd op het metrisch gemiddelde van de scores op verschillende statements over doping. Voor elk statement vertegenwoordigt (na hercoderen) de waarde 1 het meest antidoping gerichte standpunt, en waarde 7 het meest pro-doping gerichte standpunt (Cronbachs alfa = 0,76¹; basis 2010: n=104 voetballers en n=330 niet-voetballers, waarvan n=145 mannen en n=185 vrouwen).

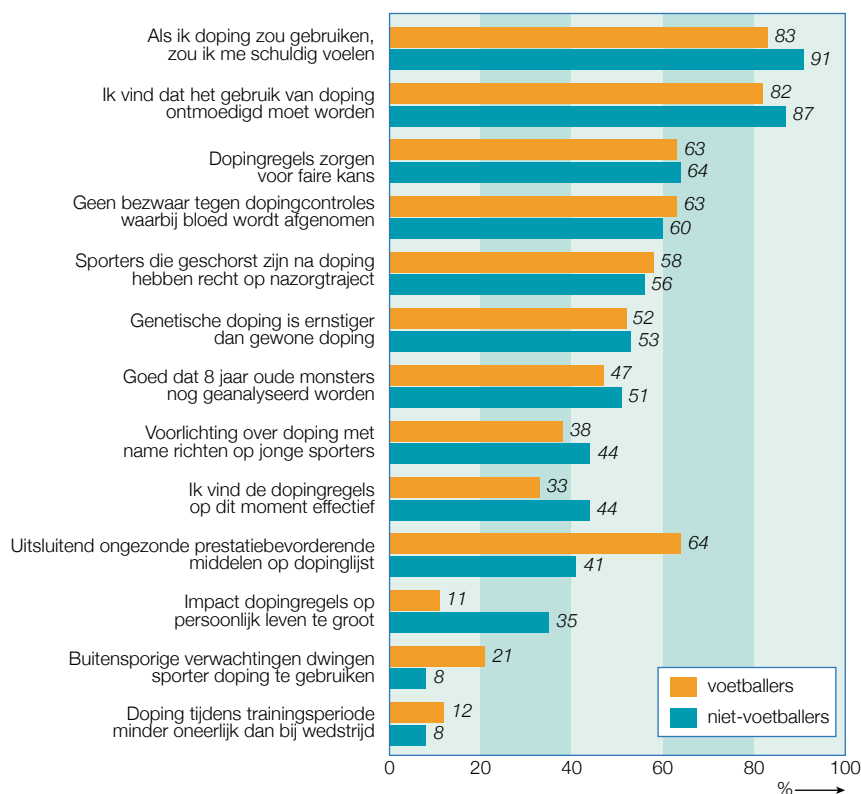
Normscore (gemiddelde ± standaarddeviatie)	2003	2010
Voetballers	n.v.t.	2,0 ± 0,8
Niet-voetballers	1,9 ± 0,8	1,8 ± 0,8
Mannen (niet-voetballers)	2,0 ± 0,8	1,9 ± 0,9
Vrouwen (niet-voetballers)	1,8 ± 0,7	1,7 ± 0,7

Hoewel het gemiddelde maar weinig is verschoven, zijn er toch een paar opvallende verschillen tussen de resultaten van nu en die uit 2003. De houding ten opzichte van doping lijkt strenger te zijn geworden: slechts 3% vindt dat dopinggebruik vrijgegeven zou moeten worden (was 11%) en 8% vindt dopinggebruik tijdens trainingperiodes minder oneerlijk dan tijdens een wedstrijd (was 25%). Ook de mening over de stelling ‘Van een sporter worden dermate buitensporige prestaties verwacht dat hij/zij wel haast gedwongen wordt om doping te gebruiken’ is verschoven. Negen procent is het hiermee eens (was 21%).

De houding van voetballers ten opzichte van doping lijkt iets liberaler dan die van de niet-voetballers. Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat de voetballers minder vaak persoonlijk worden geconfronteerd met de dopingregels, getuige hun antwoorden op de vragen over whereabouts en dopingcontroles.

1. Het berekenen van de Cronbachs alfa is een consistentietest waarbij een waarde tussen de 0,7 en 1 aangeeft dat een bepaalde set van stellingen of vragen binnen een vragenlijst goed is qua samenstelling.

Figuur 7. Antwoorden op stellingen over dopingonderwerpen, onderverdeeld naar voetballers en niet-voetballers. Gepresenteerd wordt het cumulatieve percentage van de antwoordcategorieën 'helemaal mee eens' en 'mee eens' (basis: n=104 voetballers en n=330 niet-voetballers).

4.6 BELEID

Naast de houding van topsporters ten opzichte van het onderwerp doping, zijn ook de meningen gepeild over specifieke beleidskwesties. De voornaamste resultaten zijn als volgt:

41% Van de niet-voetballers vindt dat alleen middelen die zowel de prestatie bevorderen als schadelijk zijn voor de gezondheid op de dopinglijst thuisshoren. Dit cijfer is aanzienlijk lager dan in 2003 (toen: 63%). De acceptatie van bloedcontroles is gezakt van 78% naar 60%. Hoewel deze vorm van controles op nationaal niveau op dit moment nog zelden plaatsvindt, komen de Nederlandse sporters op internationaal niveau in toenemende mate in aanraking met bloedcontroles.

Een relatief nieuwe dopingregel, het feit dat controle-monsters acht jaar kunnen worden bewaard voor eventuele heranalyse, wordt door 51% ondersteund; 23% vindt het geen goede zaak dat dit kan. Deze regel zou bij de sporters bekend kunnen zijn geworden omdat één van de eerste sporters die door deze regel alsnog tegen een schorsing aanliep een Nederlander was.

De belangrijkste voorzieningen waar sporters behoefte aan hebben om dopinggebruik te ontmoedigen zijn een

goed internationaal afgestemd beleid, meer voorlichting in het algemeen en specifiek kennisvergroting over het onderwerp bij coaches en begeleiders (zie ook figuur 6). Ongeveer een derde van de sporters heeft bij deze vraag gebruik gemaakt van de mogelijkheid om eigen ideeën naar voren te brengen, maar bijna allemaal geven zij hierbij aan dat ze ook niet weten wat voor voorzieningen het meest effectief zouden zijn. Een enkeling pleit voor een strenger of juist voor een flexibeler dopingbeleid, of voor het oprichten van een sportersvakbond.

Oudere sporters verwachten relatief veel van strengere sancties en het aanbieden van alternatieven van doping, zoals betere trainings- en/of voedingsmogelijkheden en innovaties. Voetballers hechten duidelijk minder belang aan controles buiten wedstrijdverband in vergelijking met andere topsporters.

56% Is het eens met de stelling dat dopingovertreders recht hebben op een nazorgtraject. Op dit moment bestaat zoiets nauwelijks, al organiseren sommige individuele sportbonden wel een bepaalde vorm van begeleiding voor geschorste sporters. Het is een onderwerp dat enige jaren geleden is aangezwengeld door wijlen Anton Geesink en een pilot naar dit onderwerp is reeds aangekondigd in het Meerjarenbeleidsplan van de Dopingautoriteit.

4.7 KENNIS

De kennis over de dopinglijst is redelijk te noemen. Minstens driekwart van de sporters weet van een uitgebreide lijst stoffen of deze op de dopinglijst staat of niet. Dit percentage wordt alleen niet gehaald bij de stoffen insuline en clenbuterol en de groep diuretica (zie figuur 8). Vooral voor insuline kan dit problematisch zijn, omdat het het meest gebruikte medicijn tegen diabetes is. Sporters met diabetes moeten dispensatie aanvragen voor deze stof.

De kennis over creatine en taurine is beter geworden sinds 2003; die over clenbuterol is afgenomen. Naar de oorzaken van deze veranderingen is het gissen, maar er zijn wel mogelijke redenen te bedenken. Creatine is een veelgebruikt voedingssupplement, dat voor sommige sporters zelfs wordt aanbevolen door sportdiëtisten. Taurine is een ingrediënt van vele energy drinks. Sporters worden dus vaak geconfronteerd met deze twee stoffen. Voor clenbuterol geldt dit juist niet; het is een veterinair geneesmiddel dat in de jaren '80 en '90 vaker opdook in dopingzaken dan in de afgelopen tien jaar.

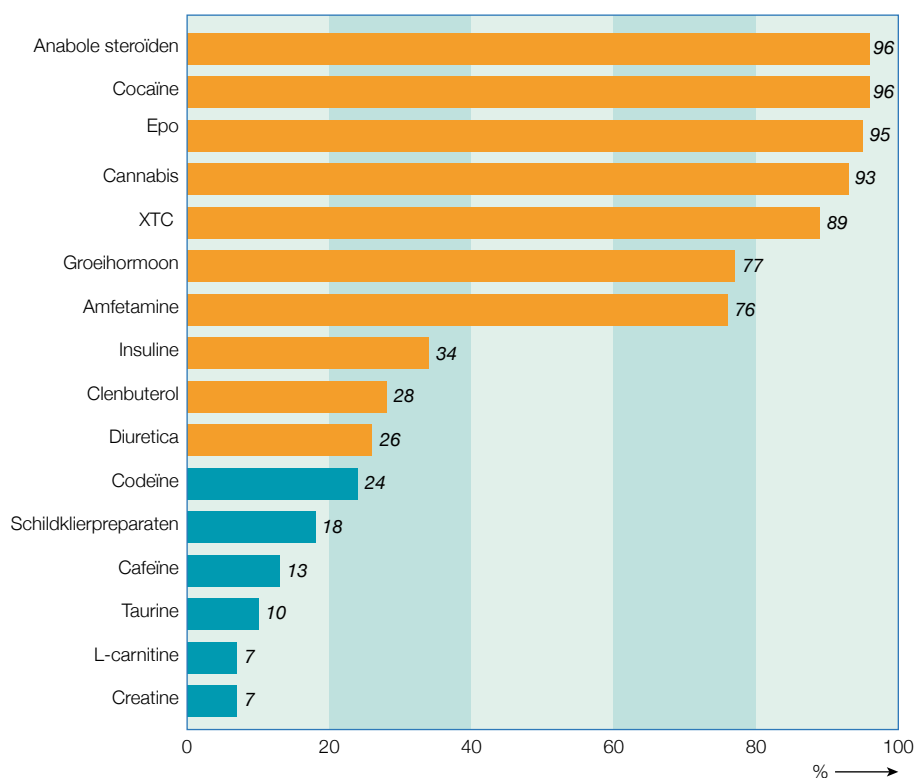
De kennisvragen over dopingprocedures zijn onveranderd gelaten in vergelijking met de twee vorige edities

van de topsportenquête. Ze zijn vergelijkbaar goed gemaakt als in 2003; de vragen over het weigeren van een dopingcontrole en medicijnen op doktersvoorschrift zelfs beter. Het ondertekenen van het dopingcontroleformulier zal nog steeds extra onder de aandacht gebracht moeten worden (zie tabel 2). Aanvullende analyses laten zien dat jongeren en voetballers nog wel eens achter lopen qua kennis.

Van de gemeten kenniscores kan ook een algemeen cijfer worden berekend. 'Kennis' wordt gezien als determinant en het wordt gescoord op basis van de verschillende kennisvragen (zie hierboven). Het is een metrisch gemiddelde van alle goede antwoorden (+1) en foute antwoorden (-1) in één bepaalde kenniscategorie. Vervolgens wordt de behaalde score evenredig omgerekend naar een 'rapportcijfer' met als minimumwaarde nul en als maximumwaarde tien. Het blijkt dat de kennis in algemene zin aanzienlijk beter is geworden (zie tabel 3). Ook hier blijft voetbal (iets) achter op de andere sporten.

Kennis over de werking van de verschillende stoffen is in deze editie van de topsportenquête niet meegenomen.

Figuur 8. Percentage sporters dat van mening is dat een bepaalde stof of groep stoffen op de dopinglijst staat. De kleur geeft aan of het daadwerkelijk op de dopinglijst staat of niet (stoffen met oranje balken staan wel op de dopinglijst, met blauwe balken niet; basis: n=330 niet-voetballers).

Tabel 2. Percentage goede antwoorden op vragen over dopingprocedures bij de laatste drie topsportenquêtes (basis 2010: n=330 niet-voetballers).

Correct antwoord (waar/niet waar) op statement:	1997	2003	2010
Voedingssupplementen kunnen vervuild zijn met doping (waar)	63%	88%	90%
Ook middelen die je gewoon bij de drogist kunt kopen, kunnen doping bevatten (waar)	81%	95%	94%
Indien een dopingcontrole wordt georganiseerd bij een wedstrijd, kan alleen de winnaar worden geselecteerd voor een dopingcontrole (onwaar)	97%	98%	96%
Indien ik word geselecteerd voor een dopingcontrole moet ik die hele controle afmaken, ook al duurt het enkele uren (waar)	88%	93%	96%
Ook als ik het niet eens ben met de dopingcontroleprocedure, moet ik het dopingcontroleformulier toch altijd tekenen na afloop van de dopingcontrole (waar)	30%	50%	51%
Het weigeren aan een dopingcontrole deel te nemen, kan een schorsing voor langere termijn opleveren (waar)	79%	80%	87%
Medicijnen op doktersvoorschrift mogen altijd gebruikt worden (onwaar)	82%	62%	76%

Tabel 3. Kennis over de dopinglijst en over dopingprocedures gepresenteerd als rapportcijfers (schaalrange 0-10), ± de standaarddeviatie, bij de laatste twee topsportenquêtes (basis 2010: n=104 voetballers en n=330 niet-voetballers).

Kennisscore dopinglijst	2003	2010
Voetbal kennisscore dopinglijst	nvt	7,1 ± 0,9
Overige sporten kennisscore dopinglijst	6,6 ± 0,9	7,3 ± 0,8
Mannen (overige sporten) kennisscore dopinglijst	6,6 ± 0,9	7,3 ± 0,8
Vrouwen (overige sporten) kennisscore dopinglijst	6,6 ± 1,0	7,3 ± 0,8
Kennisscore dopingprocedures		
Voetbal kennisscore procedures	nvt	8,6 ± 1,1
Overige sporten kennisscore procedures	8,6 ± 1,2	8,8 ± 1,1
Mannen (overige sporten) kennisscore procedures	8,6 ± 1,2	8,7 ± 1,1
Vrouwen (overige sporten) kennisscore procedures	8,6 ± 1,1	8,9 ± 1,1

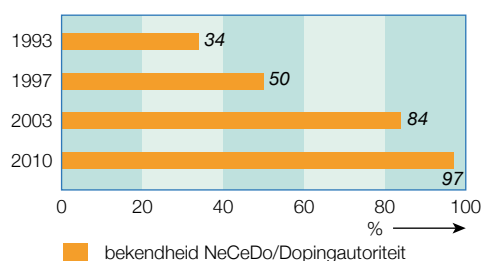
4.8 VOORLICHTING

Liefst 97% van de niet-voetballers kent de stichting de Dopingautoriteit. Daarmee is de naamsbekendheid aanzienlijk beter dan die van haar statutaire voorganger, het Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken (zie figuur 9). Het Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA) dat mondiaal streeft naar verdere harmonisering van het dopingbeleid is bekend onder 81% van de sporters. Onder voetballers is de bekendheid van deze organisaties lager: respectievelijk 71% en 46%.

Niet-voetballers kennen deze organisaties voornamelijk via NOC*NSF en de eigen sportbond; voetballers via de WVCS, via publicaties of via begeleiders. Sporters die pas sinds kort aan de top zijn halen hun informatie relatief vaak bij de bond en bij collega sporters.

Als niet-voetballers informatie zoeken over doping,

Figuur 9. Naamsbekendheid Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken (NeCeDo; 1993, 1997 en 2003) en Dopingautoriteit (2010) bij de laatste vier topsportenquêtes (basis 2010: n=330 niet-voetballers).

komen ze meestal uit bij de Dopingautoriteit of bij de bondsarts/sportarts. Voetballers halen de informatie uit hun directe (club)omgeving; zij hebben de weg naar de Dopingautoriteit nog niet gevonden (zie figuur 10). Ook mannelijke sporters en niet-Olympische sporters maken

relatief weinig gebruik van het voorlichtingsmateriaal van de Dopingautoriteit. Het is overigens de vraag of er zo veel sportartsen werkzaam zijn in het betaalde voetbal. Wellicht wordt een arts in een sportomgeving al snel voor sportarts aangezien, ook al heeft de arts de bij die benaming horende specialisatie niet doorlopen.

Bij eerdere enquêtes is niet altijd gevraagd naar al deze verschillende bronnen, maar door de jaren zijn er enkele verschuivingen te zien (figuur 11). De huisarts wordt steeds minder geraadpleegd en er is een opkomst te zien van gespecialiseerde artsen, NOC*NSF en het internet.

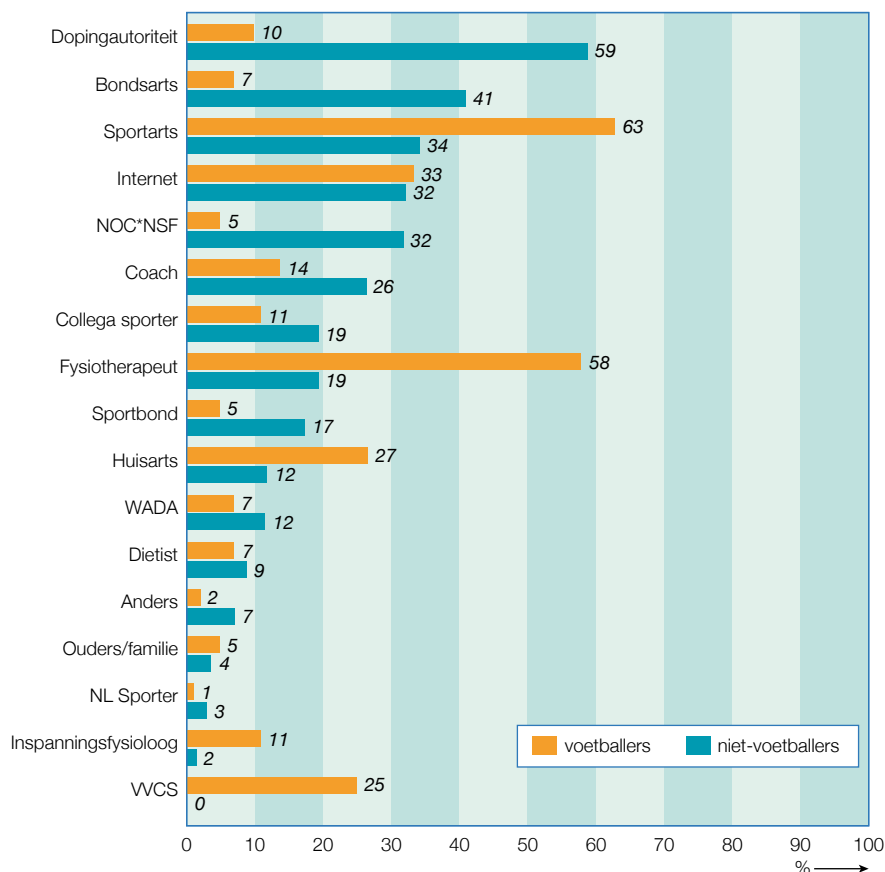
Van de voorlichtingsmaterialen die de Dopingautoriteit beschikbaar stelt zijn de dopingwaaier en de website het meest bekend en het meest gebruikt. De website over voedingssupplementen (www.antidoping.nl/nzvt) wordt relatief veel gebruikt gezien de wat lagere bekendheid (zie figuur 12). Opvallend is dat slechts 28% van de niet-voetballers aangeeft in het afgelopen jaar een voorlichtingsbijeenkomst te hebben bezocht, terwijl dit voor veel van hen (namelijk diegene die onderdeel uitmaken van de testingpool) verplicht is.

De waaier wordt steeds bekender sinds de introductie ervan in 1993, al heeft deze in de afgelopen jaren wat aan populariteit verloren (van 72% die het gebruiken in 2003 tot 61% in 2010). De website is vooral de laatste jaren aan een opmars bezig (van 23% naar 51% die het gebruiken in de afgelopen zeven jaar). Het gebruik van de Doping Infolijn is sinds 2003 vooral gestegen door de toevoeging van een mailmogelijkheid om vragen te stellen. Onder voetballers zijn alle materialen weinig bekend.

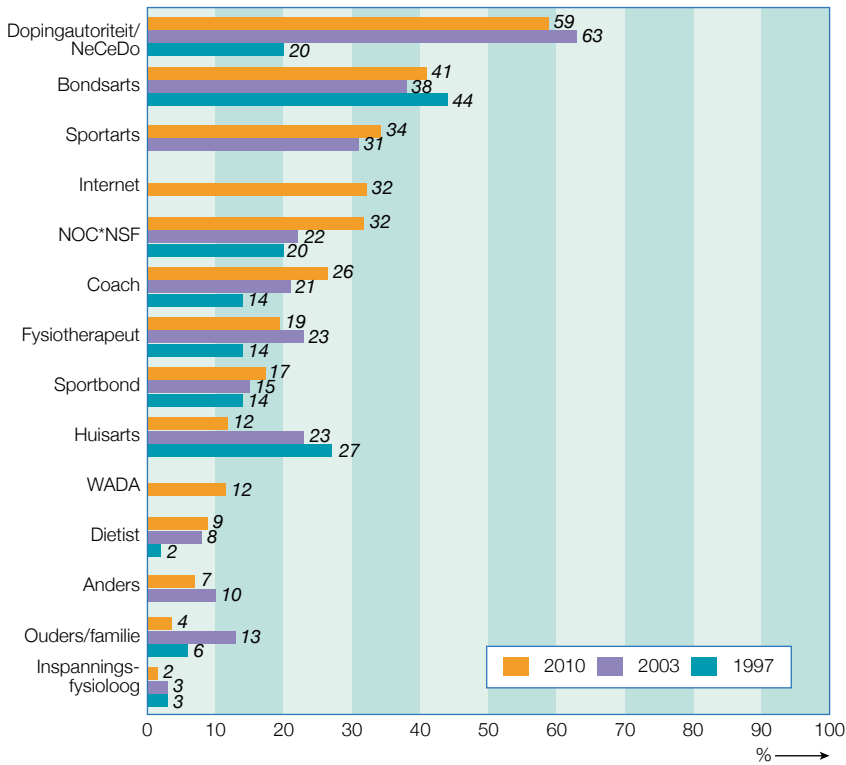
De tevredenheid over de verschillende materialen is groot. Alle scores hoger dan 80%. Opvallend is dat de tevredenheid over de voorlichtingsbijeenkomsten is gedaald in de afgelopen jaren (van 95% naar 84%). Onder de gebruikers daarvan (91 respondenten in het afgelopen jaar) leeft bij ongeveer een derde dat de bijeenkomsten persoonlijker gemaakt zouden moeten worden en daarmee 'minder saai'. Ze zouden beter toegespitst kunnen worden op de achtergronden en concrete vragen en wensen van de groep sporters die de voorlichting krijgen.

Van de mogelijkheden om in de toekomst op de hoogte gehouden te worden over dopinggerelateerde zaken, scoort een emailservice het hoogst (zie figuur 13).

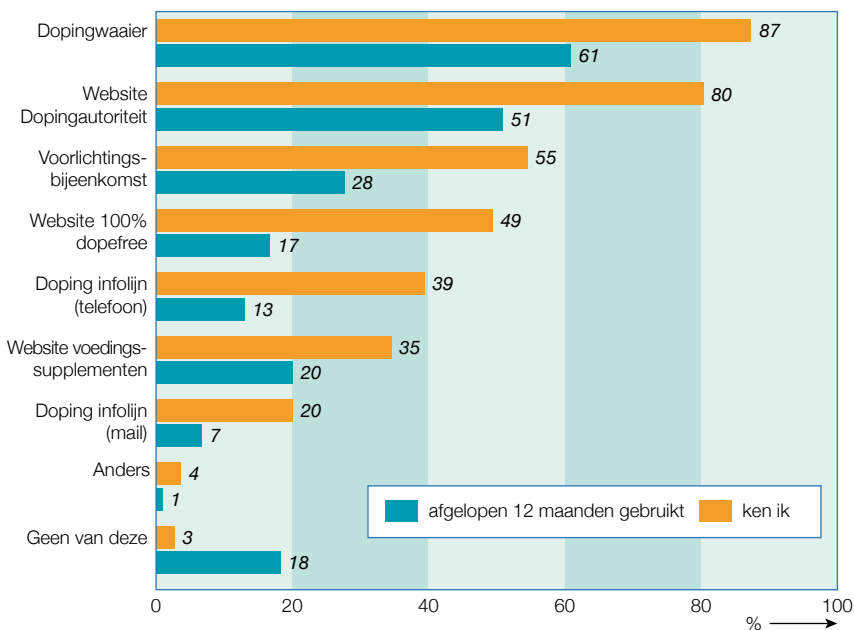
Figuur 10. Bronnen van informatie bij dopinggerelateerde vragen (basis: n=104 voetballers en n=330 niet-voetballers).

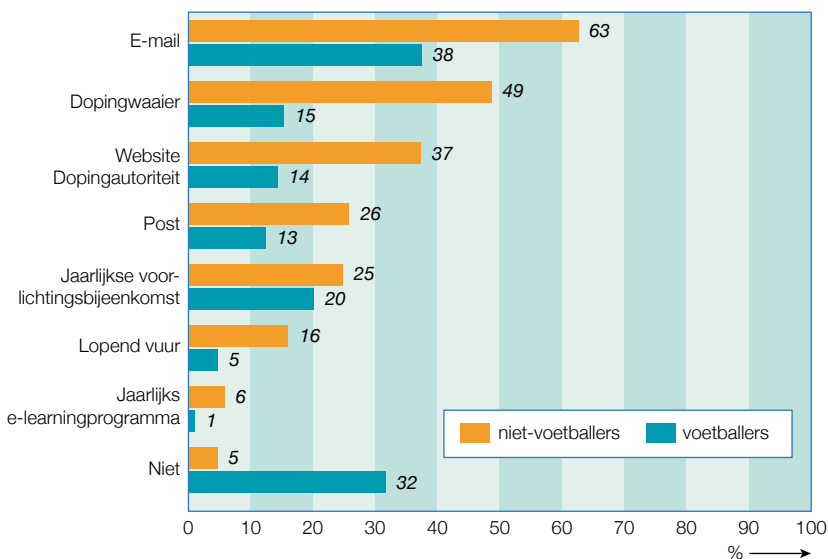
Figuur 11. Bronnen van informatie bij dopinggerelateerde vragen bij de laatste drie topsportenquêtes. Niet alle antwoordcategorieën zijn in alle enquêtes meegenomen (basis 2010: n=330 niet-voetballers).

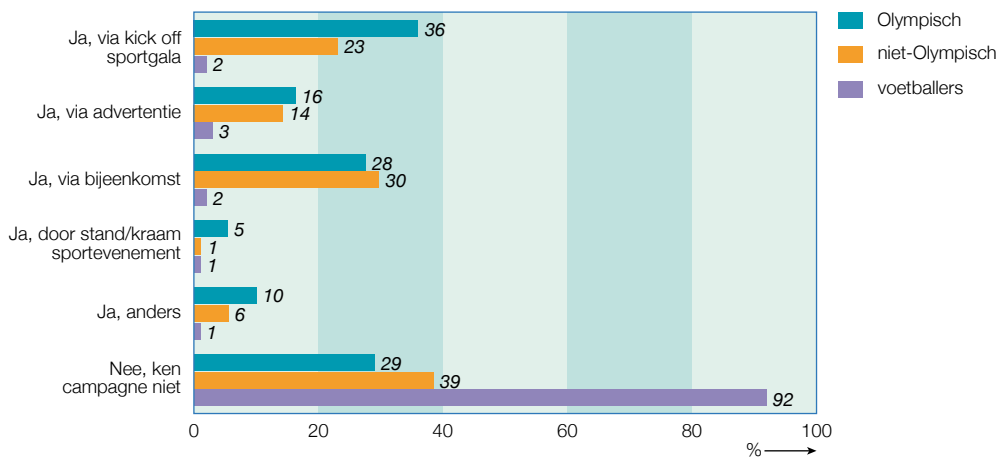
Figuur 12. Bekendheid en gebruik van dopingvoorlichtingsmaterialen (basis: n=330 niet-voetballers).

Figuur 13. Wijze waarop sporters in de toekomst op de hoogte gehouden zouden willen worden over (wijzigingen in) de dopingregels (basis: n=104 voetballers en n=330 niet-voetballers).

Figuur 14. Bekendheid met campagne '100% Dope Free' (basis: n=239 Olympische sporters, n=91 niet-Olympische sporters en n=104 voetballers).

Zo'n service bestaat dit moment nog niet. *Lopend Vuur*, de nieuwsbrief van NOC*NSF, scoort vooral onder de wat oudere sporters. Een derde van de voetballers geeft aan dat ze niet op de hoogte gehouden hoeven worden.

Bij de open vraag naar mogelijke verbeteringen in het voorlichtingsbeleid van de Dopingautoriteit wordt vooral de wens geuit dat voorlichtingsbijeenkomsten persoonlijker zouden moeten worden. Liefst 10% van de gehele responsgroep geeft aan dat er in dit soort bijeenkomsten aandacht moet zijn voor persoonlijke ervaringen tijdens dopingcontroles, en voor specifieke vragen waar een sporter mee zit, maar die niet in een algemeen verhaal worden aangestipt.

Tenslotte is de enquête gebruikt om een eerste korte evaluatie uit te voeren van de in 2007 gestarte campagne '100% Dope Free'. Deze campagne is een initiatief van de AtletenCommissie van NOC*NSF en de Dopingautoriteit en richt zich op topsporters, maar óók en vooral op jonge sporters op weg naar de top. De campagne is nog niet onder alle sporters bekend (zie figuur 14). In het kader van de campagne kan een sporter ook een '100% Dope Free statement' tekenen. Ruim een derde van de voetballers die de actie kent heeft dit statement getekend en twee derde van de niet-voetballers die de campagne kent heeft getekend. De verschillende onderdelen worden door 50-66% van de sporters die de campagne kennen als positief beoordeeld.

5 | aanbevelingen

- De betrouwbaarheid, bereikbaarheid en gebruikersvriendelijkheid van de whereabouts registratiesoftware moet dringend worden verbeterd in Nederland, maar met name ook van het internationaal gehanteerde ADAMS-systeem. Er zou gestreefd moeten worden naar het aanbieden van applicaties die aansluiten op mobiele telefoons.
- De verschillende bestaande registratiesystemen voor whereaboutsgegevens zouden geheel compatibel met elkaar moeten zijn. Dan zijn alle ingevoerde whereabouts ook beschikbaar voor alle controleurs, en wordt dubbel invullen voorkomen.
- De mogelijkheid om sporters alleen het one-hour-time-slot in te laten vullen zou nader onderzocht moeten worden. Dit zal de belasting van het invullen zeer fors terugbrengen.
- Onderzoek de mogelijkheden van een (vrijwillige!) combinatie van zeer beperkte whereaboutsregistratie met het volgen via de telefoon of gps-band.
- Onderzoek de mogelijkheid om de controleur op de aangegeven plek toch telefonisch contact te kunnen laten zoeken met de sporter (de huidige regelgeving staat dit niet toe), bijvoorbeeld alleen in het laatste deel van het opgegeven one-hour-time-slot.
- Bekijk de mogelijkheid om een door een teambegeleider ingevulde whereaboutsregistratie te importeren naar de individuele registraties van alle teamsporters (bijvoorbeeld via webagenda synchronisatie), zodat deze daarna alleen door de sporter gecontroleerd hoeft te worden.
- Onderzoek de mogelijkheid om teamsporters alleen op centrale trainingen te controleren in het kader van controles buiten wedstrijdverband. Controles thuis worden ervaren als een grote inbreuk.
- Besteed in de opleiding en bijscholing van dopingcontroleurs meer aandacht aan goede voorbereidingen, gedegen kennis en handhaving van de procedures en aan een professionele houding. Het aantal klachten bij dopingcontroles is weliswaar laag, maar iedere klacht is een serieuze bedreiging voor de acceptatie onder sporters van bestaande antidopingmaatregelen.
- Onderzoek in welke mate de afhandeling van dispensaties voor medicijngebruik sneller en transparanter kan.
- Verschaf pro-actief informatie over de 'houdbaarheidsdatum' van dispensaties en over de regio van geldigheid van een verkregen dispensatie (nationale versus internationale federatie).
- Pas voorlichtingprogramma's aan op de gevonden lacunes. Spits voorlichtingsbijeenkomsten toe op de specifieke sporten en vragen van de aanwezigen die vaak al meerdere algemene bijeenkomsten hebben bijgewoond (bijvoorbeeld door een mogelijkheid te creëren om specifieke vragen vooraf in te dienen).
- Richt een nieuw voorlichtingsprogramma op voor voetballers (via de clubs of via het College van Clubartsen en Consulents in het betaald voetbal). Voor veel voetballers is doping nog een (te) onbekend onderwerp.
- Intensiveer de campagne '100% Dope Free' om meer sporters te bereiken en te betrekken bij dit sportersinitiatief.

bijlage: gebruikte vragenlijst

Welkom bij dit onderzoek. Deze vragenlijst gaat over dopingcontroles, de huidige dopingprocedures (de whereabouts, de dopinglijst, etcetera), dopingvoorlichting en de campagne 100% Dope Free. Wat vind jij als topsporter daarvan?

In de vragenlijst kun je aangeven hoe je over de dopingcontroles en alle procedures daaromheen denkt, welke concrete ervaringen je daar zelf als sporter mee hebt gehad en wat je daar onaangenaam of ineffectief of juist heel goed aan vindt. Ook wordt een aantal vragen gesteld over je houding ten aanzien van dopinggebruik en je kennis ten aanzien van de dopinglijst. Het doel van dit onderzoek is om zowel op nationaal als op internationaal vlak het dopingbeleid te verbeteren.

We willen graag benadrukken dat alle gegevens volstrekt anoniem zullen worden verwerkt. Er worden geen IP-adressen opgeslagen en de gegeven antwoorden zijn op geen enkele manier herleidbaar tot een bepaald e-mailadres of tot een bepaalde sporter. Het bureau dat het onderzoek uitvoert (Intomart GfK) voldoet aan de bestaande Europese gedragscode op dit gebied (de ICC/ESOMAR richtlijn; zie www.moaweb.nl).

Je kunt de vragen beantwoorden door op het juiste vakje te klikken of door tekst te tikken bij de open vragen. Je wordt vanzelf door de vragenlijst geleid. Aan het slot kan je nog eventuele opmerkingen kwijt, bijvoorbeeld in het geval je iets gemist hebt in de vragenlijst. Het duurt, afhankelijk van de gegeven antwoorden, maximaal 20 minuten om de vragenlijst in te vullen. Als je andere opmerkingen hebt, of je ondervindt problemen van technische aard, dan kan je contact opnemen met de helpdesk van Intomart GfK op nummer 035-6258411 of email mirna.de.boer@gfk.nl.

We willen je graag vragen om de antwoorden te geven die voor jou persoonlijk gelden in de sport die je zelf beoefent of hebt beoefend, behalve als in de vraag expliciet staat aangegeven dat dit niet zo is. Als je een antwoord niet precies weet, kun je je best mogelijke schatting invoeren. Meestal mag je slechts één antwoord geven; ook dit staat specifiek aangegeven als dit niet zo is.

Uiteraard zullen we je de uitkomsten van dit onderzoek te zijner tijd ook laten weten. Alvast hartelijk bedankt voor je medewerking.

Yves Kummer, NL Sporter

Herman Ram, Dopingautoriteit

*Trinko Keen, AtletenCommissie NOC*NSF*

Danny Hesp, WVCS

A1

De volgende vragen gaan over enkele algemene kenmerken van jou als sporter. Deze worden met opzet slechts in algemene zin in kaart gebracht om de anonimiteit van alle antwoorden te waarborgen.

Wat is je leeftijd?

- 14 jaar of jonger
- 15-17
- 18-23
- 24-30
- 31 jaar of ouder

A2

Wat is je geslacht?

- man
- vrouw

A3

Ben je op dit moment nog een actief op het hoogste niveau, of ben je inmiddels gestopt als topsporter?

- Ik sport nog steeds op het hoogste niveau
- Ik ben gestopt met topsport

(Indien dit beantwoord:

We vragen je om de rest van de vragenlijst in te vullen, alsof je nog steeds topsporter bent. Lees alle vragen daarom alsjeblieft in de verleden tijd.

Ook jouw ervaringen zijn van groot belang om het dopingbeleid te evalueren.)

A4

Welke categorie sport beoefen je op topsportniveau? De verschillende sporten zijn geclusterd om anonimiteit te waarborgen. Kies de sport of sportcategorie die bij jou past (kies slechts één antwoord).

- Atletiek
- Denksport (schaken, dammen, bridge)
- Krachtsport (incl. worstelen)
- Motor-, Auto-, of luchtvaartsport
- Racketsporten (badminton, squash, (tafel)tennis)
- Voetbal
- Andere balsporten (hockey, rugby, honkbal, etc)
- Schaatsen (kunstrijdren, langebaan, shorttrack)
- Andere wintersporten
- Vecht- of verdedigingssport
- Wielrennen (mountainbiken, veldrijden, baan, weg, BMX)
- Zwemmen, waterpolo, schoonspringen
- Andere watersport (roeien, kano, zeilen)
- Aangepaste sport/ sport met beperking
- Andere Olympische sport (o.a. turnen, hippische sport, triathlon)
- Andere niet-Olympische sport (o.a. biljarten, dansen)

A5a

Hoe lang kom je uit op topniveau in seniorenelftallen?

Noteer het aantal jaren

.....

A5b

Hoe lang sport je al op topniveau (onderdeel van de groep die Nederland vertegenwoordigt in internationale toernooien als (jeugd)EK, (jeugd)WK, OS en PS)?

Noteer het aantal jaren

.....

A6

Hoeveel uur besteed je gemiddeld aan training binnen het wedstrijdseizoen? (het gaat om training voor kracht, duur, techniek, mentale vaardigheden, etcetera. Rust wordt hierbij niet opgevat als training, ook niet als je het specifiek doet in het kader van je sportbestaan)

Noteer het gemiddeld aantal uren per week, rond het af op hele uren

.....

A7

En hoeveel uur besteed je gemiddeld aan training buiten het wedstrijdseizoen?

Noteer het gemiddeld aantal uren per week, rond het af op hele uren

.....

A8a

Hoe vaak ben je de laatste 12 maanden tijdens wedstrijden op doping gecontroleerd?

Wanneer je het niet meer precies weet, probeer dan een schatting te maken. Wanneer dit nul keer was, vul dan '0' in.

.....

A8b

En hoe vaak in je hele carrière als topsporter?

Wanneer je het niet meer precies weet, probeer dan een schatting te maken. Wanneer dit nul keer was, vul dan '0' in.

.....

A9a

Hoe vaak ben je de laatste 12 maanden Out-of competition (bijvoorbeeld op een training, trainingskamp, of aan huis) op doping gecontroleerd?

Wanneer je het niet meer precies weet, probeer dan een schatting te maken. Wanneer dit nul keer was, vul dan '0' in.

.....

A9b

En hoe vaak in je hele carrière als topsporter?

Wanneer je het niet meer precies weet, probeer dan een schatting te maken. Wanneer dit nul keer was, vul dan '0' in.

.....

A10

Behoor je tot de Testing Pool van een anti-doping organisatie?

Als je behoort tot de Testing Pool heb je daarover schriftelijk bericht gehad van de betreffende organisatie. Mocht je inmiddels niet meer in de Testing Pool zitten, dan heb je daarover ook schriftelijk bericht gehad, en kun je hier 'nee' invullen.

- ja, van de Dopingautoriteit
- ja, van mijn Internationale Federatie
- ja, zowel van de Dopingautoriteit als van mijn Internationale Federatie
- nee
- weet ik niet

A11

Hieronder staan een aantal algemene stellingen. Geef per stelling aan welk antwoord het beste je mening weergeeft. Hoe belangrijk is het volgens jou dat in jouw sport ...

	Zeer belangrijk	Belangrijk	Neutraal	Onbelangrijk	Zeer onbelangrijk	Weet ik niet
...dopingvoorlichting wordt gegeven?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...dopingcontroles worden uitgevoerd?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...dopingsancties worden opgelegd?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

B13

De volgende vragen gaan over de huidige verplichting om je whereabouts aan te leveren. Whereabouts zijn gegevens over waar je je bevindt, bijvoorbeeld waar en wanneer je traint, waar en wanneer je wedstrijden zijn en gegevens van thuislocaties en eventuele alternatieve locaties. Deze gegevens zijn bedoeld om dopingcontroles zo effectief mogelijk in te zetten.

Ben je op de hoogte van het bestaan van het whereaboutsysteem?

- Ja
- Nee

B14

Heb je op dit moment een whereaboutsverplichting?

- Ja
 Nee

B15

Waar heb je op dit moment een whereaboutsverplichting?

- Bij de Dopingautoriteit, in 'Sportergegevens'
 Bij mijn Internationale Federatie, in het systeem ADAMS
 Bij mijn Internationale Federatie, in een ander systeem
 Zowel bij de Dopingautoriteit als bij de Internationale Federatie
 Bij een andere instantie, namelijk
.....
 Weet niet (meer)

B16

Had je in het verleden een whereaboutsverplichting?

- Ja
 Nee

B17

Waar had je een whereaboutsverplichting?

- Bij de Dopingautoriteit, in 'Sportergegevens'
 Bij mijn Internationale Federatie, in het systeem ADAMS
 Bij mijn Internationale Federatie, in een ander systeem
 Zowel bij de Dopingautoriteit als bij de Internationale Federatie
 Bij een andere instantie, namelijk
.....
 Weet niet (meer)

B18

Wie levert/leverde hoofdzakelijk jouw whereabouts aan?

- Ik
 De teammanager
 Mijn ouders
 Mijn trainer/coach
 Iemand anders, nl
.....
 Weet niet (meer)

B19

In hoeverre vind je het whereaboutssysteem noodzakelijk in de strijd tegen dopinggebruik in jouw sport?

- Niet noodzakelijk
 Niet zo erg noodzakelijk
 Enigszins noodzakelijk
 Noodzakelijk
 Zeer noodzakelijk
 Weet ik niet

B20

Ondervind/ondervond je problemen bij het aanleveren van je whereabouts?

- nooit
 zelden
 soms
 regelmatig
 vaak

Info_B21

Je hebt aangegeven dat je een whereaboutsverplicht hebt/had bij [naam organisatie]. Beschrijf op het volgende scherm de problemen die je ondervindt of ondervond bij het aanleveren van whereabouts. Indien je meerdere problemen hebt, vul dan elk geval apart in, telkens in een nieuw antwoordblok. Geef duidelijk aan of je antwoord betrekking heeft op het systeem van de Internationale Federatie (bv. via ADAMS) of op het systeem van de Dopingautoriteit (Sportergegevens). Klik op 'Volgende' om verder te gaan.

B21b_1

Deze opmerking gaat over het whereaboutssysteem van:

- Internationale Federatie ADAMS
 Internationale Federatie ander systeem
 Dopingautoriteit Sportergegevens
 Alle whereaboutssystemen
 Weet ik niet meer

B21c_1

Is het whereaboutssysteem op dit punt inmiddels aangepast?

- Ja
 Nee
 Weet ik niet

B21d_1

Heeft u nog meer opmerkingen? (deze vraag wordt maximaal vijf keer herhaald)

- Ja
 Nee

C22

De volgende vragen gaan over je ervaringen met dopingcontroles. We zijn benieuwd naar al je ervaringen, zowel in Nederland als in het buitenland. Heb je zelf wel eens één of meerdere dopingcontroles gemist? (een gemiste controle moet jou schriftelijk zijn bevestigd)

- Ja
- Nee

C23

Die controle(s) die je gemist hebt, was/waren dit controles tijdens wedstrijden, out-of competition of beide?

- Tijdens wedstrijden
- Out-of competition
- Beide

C24

Kun je aangeven hoe het kwam dat je een of meerdere dopingcontroles gemist hebt?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Mijn whereabouts waren niet goed doorgegeven (door mijzelf)
- Mijn whereabouts waren niet goed doorgegeven (door iemand anders)
- Ik was op aangegeven plek, maar de controleur kon mij niet vinden
- Ik had geen zin om te wachten en ben weggegaan
- Anders, nl:
.....
- Weet niet (meer)

C25

Heb je zelf wel eens een dopingcontrole ondergaan waarbij je twijfelde aan de juistheid van het verloop ervan?

- nooit
- zelden
- soms
- regelmatig
- vaak

Info_C26

Beschrijf op het volgende scherm de onjuistheid(heden) die je zelf hebt meegemaakt tijdens dopingcontroles alsjeblieft zo specifiek mogelijk. Indien je verschillende dingen hebt meegemaakt, vul dan elk geval apart in, telkens in een nieuw antwoordblok. Geef hierbij aan of de controle in Nederland of het buitenland plaatsvond en welke instantie de controle uitvoerde. Klik op 'Volgende' om verder te gaan.

C26b_1

Deze opmerking gaat over een controle:

- In Nederland, uitgevoerd door de Dopingautoriteit
- In Nederland, uitgevoerd door een andere instantie
- In het buitenland
- Weet ik niet meer

C26c_1

Het betrof een controle

- Tijdens wedstrijden
- Out-of competition
- Weet ik niet meer

C26d_1

Heeft u nog meer opmerkingen? (deze vraag wordt maximaal vijf keer herhaald)

- Ja
- Nee

C27

Heb je van deze onjuistheden melding gemaakt op het dopingformulier?

- Ja, dat doe ik altijd
- Ja, maar niet altijd
- Nee

C28

Heb je tips voor het verbeteren van huidige dopingprocedures en controles of heb je andere opmerkingen over dit onderwerp?

-
- nee

D1

Hieronder staan een aantal stellingen over dopingregeling en dopinggebruik. Wil je het antwoord aankruisen dat het beste je mening weergeeft?

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Ik ben van mening dat de huidige dopingregels ervoor zorgen dat ik een faire kans krijg om te presteren in mijn sport	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de impact van de dopingregels op mijn persoonlijk leven te groot	☐	☐	☐	☐	☐
Het is een goede zaak dat acht jaar oude controlemonsters alsnog geanalyseerd kunnen worden op dopinggeduide stoffen.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de dopingregels op dit moment effectief	☐	☐	☐	☐	☐
Uitsluitend middelen die én prestatiebevorderend én slecht voor de gezondheid zijn horen op de dopinglijst	☐	☐	☐	☐	☐
Voorlichting over doping moet zich met name richten op jonge sporters	☐	☐	☐	☐	☐
Sporters die geschorst zijn vanwege een dopingovertreding hebben recht op een nazorgtraject en horen niet aan hun lot overgelaten te worden	☐	☐	☐	☐	☐
Een stof die niet detecteerbaar is, maar wel op de dopinglijst staat, is in mijn ogen toegestaan	☐	☐	☐	☐	☐
Genetische doping (het toedienen of veranderen van DNA en/of andere genetische bouwstenen) is een ernstiger vorm van dopinggebruik dan 'gewone' doping	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb geen bezwaar tegen dopingcontroles waarbij bloed wordt afgenomen	☐	☐	☐	☐	☐

D2

Hieronder staan een aantal stellingen over dopingregeling en dopinggebruik. Wil je het antwoord aankruisen dat het beste je mening weergeeft?

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Ik vind dat het gebruik van doping ontmoedigd moet worden	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik doping zou gebruiken, zou ik me schuldig voelen	☐	☐	☐	☐	☐
Sporters die doping gebruiken, vervalsen de competitie	☐	☐	☐	☐	☐
Het gebruik van doping zou vrijgegeven moeten worden	☐	☐	☐	☐	☐
Het gebruik van doping is eerlijk, want het is naast training en voeding één van de mogelijkheden om goed te kunnen presteren	☐	☐	☐	☐	☐
Ik wil alleen winnen als ik het op eigen kracht kan	☐	☐	☐	☐	☐
Ik wil niet het gevoel hebben dat mijn sportprestaties te danken zouden kunnen zijn aan doping	☐	☐	☐	☐	☐
Het gebruik van doping tijdens een trainingsperiode vind ik minder oneerlijk dan gebruik tijdens een wedstrijd	☐	☐	☐	☐	☐
Van een sporter worden dermate buitensporige prestaties verwacht dat hij/zij wel haast gedwongen wordt om doping te gebruiken	☐	☐	☐	☐	☐

E48_1

Welke middelen staan volgens jou op de dopinglijst. Als je van een bepaald middel niet zeker weet of het op de dopinglijst staat, kun je 'weet niet' antwoorden.

	ja	nee	weet niet
Amfetamine	☐	☐	☐
Anabole steroïden	☐	☐	☐
Cafeïne	☐	☐	☐
Cannabis (marihuana)	☐	☐	☐
Clenbuterol	☐	☐	☐
Codeïne	☐	☐	☐
Cocaine	☐	☐	☐
Creatine	☐	☐	☐

E48_2

Welke middelen staan volgens jou op de dopinglijst. Als je van een bepaald middel niet zeker weet of het op de dopinglijst staat, kun je 'weet niet' antwoorden.

	ja	nee	weet niet
Diuretica	☐	☐	☐
Epo	☐	☐	☐
Gamma-remmers	☐	☐	☐
Groeihormoon	☐	☐	☐
Insuline	☐	☐	☐
L-carnitine	☐	☐	☐
Schildklierpreparaten	☐	☐	☐
Taurine	☐	☐	☐
XTC (methylendioxyamfetamine)	☐	☐	☐

E

Is de stelling waar of niet waar? Als je het niet zeker weet, kun je 'weet niet' antwoorden.

	waar	niet waar	weet niet
Voedingssupplementen kunnen vervuild zijn met doping.	☐	☐	☐
Ook middelen die je gewoon bij de drogist kunt kopen, kunnen doping bevatten.	☐	☐	☐
Indien een dopingcontrole wordt georganiseerd bij een wedstrijd, kan alleen de winnaar worden geselecteerd voor een dopingcontrole.	☐	☐	☐
Indien ik word geselecteerd voor een dopingcontrole moet ik die hele controle afmaken, ook al duurt het enkele uren.	☐	☐	☐
Ook als ik het niet eens ben met de dopingcontroleprocedure, moet ik het dopingcontroleformulier toch altijd tekenen na afloop van de dopingcontrole.	☐	☐	☐
Het weigeren aan een dopingcontrole deel te nemen, kan een schorsing voor langere termijn opleveren.	☐	☐	☐
Medicijnen op doktersvoorschrift mogen altijd gebruikt worden.	☐	☐	☐

F56

Het is mogelijk om dispensatie aan te vragen voor medicijngebruik of voor het gebruik van een geneeskundige methode als de betreffende stof(fen) of methode op de dopinglijst staat (staan). Internationaal wordt dit een Therapeutic Use Exemption (TUE) genoemd; in Nederland spreken we van een Geneesmiddelen Dispensatie Sporter (GDS). De Nederlandse aanvragen worden administratief verwerkt door de Dopingautoriteit. Ben je op de hoogte van deze regel van het dopingreglement?

- Ja
 Nee

F57

Heb je ervaring met het aanvragen van dispensatie voor een bepaald medicijn of een geneeskundige methode? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- Ja, bij de Dopingautoriteit
 Ja, bij de Internationale Federatie
 Ja, bij het IOC
 Ja, bij een andere organisatie, namelijk
.....
 Nee

F58

Heb je problemen ervaren bij het aanvragen van je dispensatie? Indien je bij meerdere instanties dispensaties hebt aangevraagd, dan deze vraag graag uitsluitend beantwoorden over je ervaringen met de GDS-commissie/de Dopingautoriteit. *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- Nee
 Ja, de medische informatie die ik had meegestuurd werd als onvoldoende beoordeeld
 Ja, mijn arts wilde niet meewerken
 Ja, ik gebruikte de verkeerde procedure
 Ja, ik kreeg geen reactie nadat ik mijn aanvraag had ingediend
 Anders, namelijk
.....

F59

Heb je tips voor het verbeteren van het dispensatiesysteem (nationaal en/of internationaal) of heb je andere opmerkingen over dit onderwerp?

-
 Nee

H74

Met welke van de volgende voorlichtingsmaterialen/activiteiten van de Dopingautoriteit ben je bekend?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- www.dopingautoriteit.nl
- www.100percentdopefree.nl
- www.antidoping.nl/nzvt (website over voedings-supplementen)
- Dopingwaaier
- Doping Infolijn (telefonisch)
- Doping Infolijn (per email)
- Voorlichtingsbijeenkomsten (groepspresentatie)
- Stand/kraam bij sportevenement
- Anders, namelijk
- Geen van alle

H75

Van welke van de volgende voorlichtingsmaterialen/activiteiten heb je de laatste 12 maanden gebruik gemaakt?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- www.dopingautoriteit.nl
- www.100percentdopefree.nl
- www.antidoping.nl/nzvt (website over voedings-supplementen)
- Dopingwaaier
- Doping Infolijn (telefonisch)
- Doping Infolijn (per email)
- Voorlichtingsbijeenkomsten (groepspresentatie)
- Stand/kraam bij sportevenement
- Anders, namelijk
- Geen van alle

H76

Was je tevreden over de informatie die je hebt gekregen via de/het

	Zeër tevreden	Redelijk tevreden	Redelijk ontevreden	Ontevreden
Website www.dopingautoriteit.nl	☐	☐	☐	☐
Website www.100percentdopefree.nl	☐	☐	☐	☐
Website www.antidoping.nl/nzvt	☐	☐	☐	☐
Dopingwaaier	☐	☐	☐	☐
Doping Infolijn (telefonisch)	☐	☐	☐	☐
Doping Infolijn (per email)	☐	☐	☐	☐
Voorlichtingsbijeenkomsten (groepspresentatie)	☐	☐	☐	☐
Stand/kraam bij sportevenement	☐	☐	☐	☐

H77

Op welke manier wil jij op de hoogte gehouden worden van (wijziging in de) dopingregels?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- Jaarlijkse voorlichtingsbijeenkomst
- Website Dopingautoriteit
- Dopingwaaier
- Post
- E-mail
- Jaarlijks e-learningprogramma
- Lopend Vuur
- Geen enkele manier

H78

Heb je suggesties voor het verbeteren van de voorlichting aan sporters?

-
- Nee

H79

De Atletencommissie van NOC*NSF en de Dopingautoriteit zijn samen de actie ‘100% Dope Free – True Winner’ gestart. Sporters kunnen een anti-dopingstatement ondertekenen, waarna ze met de gouden armband kunnen uitdragen dat ze voor een dopingvrije sport staan. Ken je de campagne en zo ja, waarvan?

- Ja, gezien bij de kick off op het sportgala 2007
- Ja, door een advertentie van de campagne
- Ja, door een voorlichtingsbijeenkomst/groepsbijeenkomst
- Ja, door de stand/kraam op een sportevenement
- Ja, anders, nl
- Nee, ik ken de campagne niet

H80

Heb je het anti-dopingstatement getekend?

- Ja
- Nee, omdat

H81

Wat is je mening over de volgende onderdelen van campagne?

	Ze er positief	Positief	Neutraal	Negatief	Ze er negatief	Ken ik niet
Website www.100procent-dopefree.nl	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ambassadeurs	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Advertenties in bondsbladen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Electronische nieuwsbrief	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Outreach events (stand bij sportevenementen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Voorlichtingsbijeenkomsten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Statement en armbandje	☐	☐	☐	☐	☐	☐

H82

Heb je suggesties voor de campagne?

-
- Nee

I83

Laatste vraag: Zijn er nog zaken die nog niet aan de orde zijn geweest of onderwerpen die je ons onder de aandacht wil brengen over het onderwerp doping? Zo ja, dan kun je die hieronder invullen

- Nee
- Ja, namelijk

.....

**DOPING
AUTORITEIT**

Postbus 5000, 2900 EA Capelle aan den IJssel

